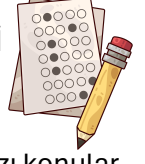

8. SINIF T.C. İNKILAP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK DERSİ

2. DÖNEM 1. ORTAK YAZILI SENARYO 3

Soru 1 (İTA.8.3.6): Lozan Barış Antlaşması her ne kadar büyük bir siyasi zafer olsa da bazı konular tam olarak Misak-ı Milli'ye uygun çözülememiş veya sonraya bırakılmıştır. Lozan'da çözümü sonraya bırakılan (Irak sınırı ile ilgili) ve o dönemde sınırların dışında kalan (Suriye sınırı ile ilgili) yerlerin isimlerini yazınız.

Soru 2 (İTA.8.4.1): Atatürk'ün "Devletçilik" ilkesini tanımlayarak, bu ilkenin neden özellikle ekonomi alanında zorunlu bir ihtiyaç olarak ortaya çıktığını açıklayınız.

Soru 3 (İTA.8.4.2): Ankara'nın 13 Ekim 1923'te başkent seçilmesinde etkili olan jeopolitik ve askeri nedenlere birer örnek veriniz.

Soru 4 (İTA.8.4.3): 17 Şubat 1926'da kabul edilen Türk Medeni Kanunu ile kadınlara sosyal, ekonomik ve hukuki alanlarda birçok yeni hak tanınmıştır. Bu kanun ile kadınlara sağlanan haklara iki örnek veriniz. Medeni Kanun kapsamında kadınlara verilmeyen hak türünün hangisi olduğunu belirterek bu hakkın hangi yıllarda verildiğini açıklayınız.

Soru 5 (İTA.8.4.4): Atatürk'ün emriyle kurulan aşağıdaki kurumların temel amaçlarını karşılarına yazınız.

- Türk Tarih Kurumu (1931):
- Türk Dil Kurumu (1932):

Soru 6 (İTA.8.4.5): Soyadı Kanunu (21 Haziran 1934) ile ilgili aşağıdaki ifadelerden doğru olanların başına (D), yanlış olanların başına (Y) yazınız.

- () Her Türk vatandaşı öz adından başka bir soyadı taşımak zorundadır.
- () Soyadları yabancı dillerde veya yabancı ırk adlarını içerecek şekilde alınabilir.
- () Soyadı kanunu ile toplumdaki ayrıcalık belirten unvanlar (paşa, bey, hanım vb.) kaldırılmıştır.

Soru 7 (İTA.8.4.6): Aşağıdaki boşlukları kaynaklara göre uygun kavramlarla doldurunuz.

- Bir ülkenin kendi karasularında ve limanları arasında gemi işletme hakkına denir.
- 1925 yılında köylünün üzerindeki ağır yükü kaldırmak ve tarımı desteklemek amacıyla vergisi kaldırılmıştır.

SENARYO 3 - CEVAP ANAHTARI

Cevap 1:

Lozan'da çözümlü sonraya bırakılan yer: Musul (Irak sınırı kapsamında İngiltere ile 9 ay içinde çözülmesi kararlaştırılmıştır)

O dönemde sınırlar dışında kalan yer: Hatay (Suriye sınırı belirlenirken Ankara Antlaşması esas alındığı için dışarıda kalmıştır).

Cevap 2:

Tanım: Özel sektörün sermaye yetersizliği nedeniyle yapamadığı büyük yatırımların bizzat devlet eliyle yapılmasıdır.

İhtiyaç Nedeni: Cumhuriyet'in ilk yıllarında halkın elinde yeterli sermayenin olmaması, teknik bilgi eksikliği ve ülkenin hızla kalkınma zorunluluğu devletçiliği zorunlu kılmıştır.

Cevap 3:

Jeopolitik Neden: Ankara'nın Anadolu'nun tam ortasında yer alması ve her yere ulaşımın kolay olması.

Askeri Neden: Etrafının dağlarla çevrili olması nedeniyle savunulmasının kolay olması ve işgalden uzak, güvenli bir konumda bulunması.

Cevap 4:

Medeni Kanun ile Sağlanan Haklara Örnekler: Kadınlara resmi nikâh zorunluluğu ile hukuki güvence verilmiş, boşanma hakkı tanınmış, miras paylaşımında kadın-erkek eşitliği sağlanmış ve kadınlara istediği mesleği seçme hakkı verilmiştir.

Verilmeyen Hak Türü: Türk Medeni Kanunu kapsamında kadınlara siyasi haklar (seçme ve seçilme hakkı) verilmemiştir.

Siyasi Hakların Kazanılması: Kadınlar siyasi haklarını Medeni Kanun'dan daha sonraki yıllarda; 1930'da belediye seçimlerinde, 1933'te muhtarlık seçimlerinde ve 1934'te milletvekili seçimlerinde seçme ve seçilme hakkı olarak kazanmışlardır.

Cevap 5:

Türk Tarih Kurumu: Türklerin köklü geçmişini araştırmak, Türk tarihinin sadece Osmanlı ve İslam tarihinden ibaret olmadığını kanıtlamak ve Türk çocuklarına tarih bilinci kazandırmak.

Türk Dil Kurumu: Türkçeyi yabancı dillerin etkisinden kurtarmak, dil birliğini sağlamak ve Türkçeyi bir bilim ve sanat dili haline getirmek.

Cevap 6: (D) Her Türk vatandaşı bir soyadı taşımalıdır (Resmi işlerde karışıklığı önlemek için).

(Y) Soyadları Türkçe olmalı; rütbe, memuriyet, yabancı ırk ve millet adları soyadı olarak alınamaz.

(D) Aynı dönemde çıkarılan ek kanunla ağa, paşa, efendi gibi unvanlar kaldırılarak toplumsal eşitlik hedeflenmiştir.

Cevap 7: Denizlerdeki bu hakka Kabotaj denir (1 Temmuz 1926'da kabul edilmiştir).

Kaldırılan vergi Aşar vergisidir (Halkçılık ilkesi gereği köylüyü rahatlatmak için kaldırılmıştır).